

něním, sluší uvést, že, i kdyby tomu bylo tak, tato okolnost nestačila by sama o sobě ke zdůvodnění žalobcova nároku na náhradu, a je při tom také zcela lhostejno, lze-li zavinění to klásti zcela s hlediska Šu 1297 obč. zák. na vrub nedospělého a mladistvého žalobce, neboť o to v této rozepři neběží, když je jisto, že žalovaní nejsou osobami, které by měly po zákonu o žalobce pečovati a na jeho chování dohlížeti.

Čís. 3551.

Zřejmá nezákonnost ve smyslu Šu 16 nesp. říz. předpokládá h r u b é, očividné porušení zákona. Nespadá sem za všech okolností provedení šetření bez účasti stran.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, R II 474/23.)

V nesporném řízení o odhad nemovitosti k účelům poplatkovým potvrdil r e k u r s n í s o u d usnesení prvního soudu. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Zákon, mluvč v Šu 16 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. o z ř e j m é nezákonnosti, nepokládá k a ž d ý nesprávný výklad zákona za důvod, hodící se k úspěšnému uplatnění mimořádného dovolacího rekursu, nýbrž předpokládá h r u b é, očividné porušení zákona. Není proto z ř e j m ý m porušením zákona, když bylo zjištěno, nařízené rekursním soudem ku stížnosti dědiců, podané do usnesení prvního soudu, provedeno ohledně určení ceny nemovitosti ke dni 1. července 1914 tímto soudem bez uvědomění a účastenství stran. Z ustanovení Šu 2 odstavec druhý čís. 5 nesp. říz. nikterak neplyne, že strany, tedy stěžovatelé — by musily v nesporném řízení býti přibírány ke k a ž d é m u šetření, neboť dle účelu tohoto zákonného předpisu, nařizujícího, by soud sám od sebe vyšetřil všechny okolnosti a poměry, které na jeho rozhodnutí mají vliv, nesmí býti slyšení stran opomenuto jen tehda, když strany, jsouce s věcí obeznámeny, mohou podati o ní vysvětlení, kterých soudu pro jeho rozhodnutí nelze postrádati. O takovýto případ zde nejde; vždyť stěžovatelé sami uznávají, že pro určení odhadní ceny jest rozhodným den úmrtí zůstavitele a nikoli den 1. července 1914 a netvrdí, že by v onom směru nebyli bývali slyšení. Byli-li tedy na základě příkazu rekursního soudu vyslechnuti o této okolnosti znalci bez účasti stěžovatelů, nelze mluvit o zřejmém porušení zákona, zvláště když výsledek výslechu znalců neměl na rozhodnutí rekursního soudu účinku, pro stěžovatele nepříznivého.

Čís. 3552.

O tom, zda jednotlivec má právo, žádati dle opatření Stálého výboru ze dne 8. října 1920, čís. 583 sb. z. a n., o výměnu polských marek

za Kč, přísluší rozhodovati úřadům správním. Vyměnil-li však Československý erár omylem polské marky za Kč, může se vrácení Kč domáhati pořadem práva.

Rozhodnutí správního úřadu o soukromoprávním nároku nezakládá věci právoplatně rozhodnuté po rozumu Šu 411 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, R II 56/24.)

Na žádost Ondřeje K. ze dne 12. března 1920 povolila mu berní správa v Českém Těšíně rozhodnutím ze dne 4. června 1921 ve smyslu opatření ze dne 8. října 1920, čís. 583 sb. z. a n. výměnu 42.000 pol. marek v poměru 3:1. Tato výměna byla berním úřadem v J. dne 25. června 1921 uskutečněna a téhož dne Ondřeji K-ovi 14.266 Kč vyplaceno. Usnesením ze dne 1. září 1922 rozhodla berní správa v Českém Těšíně, že se rozhodnutí ze dne 4. června 1921 odvolává a žádost zamítá, protože žadatel 42.000 pol. marek nabyt teprve po 10. srpnu 1920 a proto neměl dle Šu 11 opatření ze dne 8. října 1920, čís. 583 sb. z. a n. nároku na výměnu. Zároveň byl tímto rozhodnutím berní správy v Čes. Těšíně ze dne 1. září 1922 Ondřej K. vyzván, by 14.000 Kč do 14 dnů u berního úřadu v J. složil, načež se mu 42.000 pol. marek vrátí. Toto usnesení bylo žalovanému dne 6. září 1922 doručeno a nabylo moci práva. Poněvadž žalovaný výzvě nevyhověl, byla proti němu k vydobytí 14.000 Kč zavedena politická exekuce, která však zůstala bezvýslednou. Čsl. erár žaloval pak Ondřeje K. o vrácení 14.000 Kč, tvrdě, že žalovaný má je beze všeho důvodu, jest tudíž povinen, je vrátiti, po případě zaplatiti. S o u d p r v é s t o l i c e zastavil řízení pro nepřipustnost pořadu práva proto, že o žalobním nároku, by žalovaný vrátil přeplatek 14.000 Kč, bylo rozhodnuto právoplatně již berní správou v Č. rozhodnutím ze dne 1. září 1922 a na základě tohoto rozhodnutí byla proti žalovanému již provedena politická exekuce, ovšem bez výsledku. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva a nařídil prvému soudu, by ve věci dále jednal a rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nemůže býti o tom sporu, že předpisy »Opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Československé ze dne 8. října 1920, čís. 583 sb. z. a n.« jsou rázu veřejnoprávního a že rozhodovati o tom, zda žalovanému přísluší právo, žádati výměnu polských marek za koruny československé, přísluší úřadům správním. Otázka tato byla ohledně sporných 42.000 pol. marek právoplatně úřady správními rozřešena záporně a jest proto jenom tato veřejnoprávní otázka právoplatně rozřešena. Jinak jest tomu s otázkou druhou, zde v úvahu přicházející, zda totiž žalobce jest oprávněn na žalovaném žádati z důvodu bezdůvodného obohacení omylem mu vyplacených 14.000 Kč proti vrácení 42.000 pol. marek. Otázka tato jest otázkou čistě soukromoprávní, o

kteřé jedině soudy mohou rozhodovati. Jest proto právně mylným názor stěžovatelův, že také otázka vrácení sporných 14.000 Kč již cestou veřejnoprávní byla právoplatně rozhodnuta, poněvadž k vydobytí těchto 14.000 Kč byla vedena politická exekuce. Úřady správní nebyly k rozhodování o soukromoprávním žalobcovu nároku na vrácení 14.000 Kč podle §u 1431 obč. zák. vůbec povolány a jest proto ono rozhodnutí pro obor práva soukromého bezúčinným. V důsledcích toho nelze ohledně tohoto žalobcova soukromoprávního nároku mluvit o věci rozsouzené (§ 411 c. ř. s.) a vývody dovolacího rekursu, zastávající opačné mínění, nejsou a nemohou býti správný, poněvadž o nárocích soukromoprávních správní úřady vůbec dle platných předpisů rozhodovati nemohou a proto také případně jich rozhodnutí v tomto směru nikdy v moc práva vejíti a námitku věci rozsouzené (§ 411 c. ř. s.) vytvořiti nemůže. Jak z vyličeného stavu věci jde, nemůže v tomto případě přijíti k nesouhlasu rozhodnutí soudních a rozhodnutí správních, neboť nejedná se o touž právní otázku, jak stěžovatel mylně se domnívá, nýbrž o otázky dvě, z nichž jedna podléhá rozhodnutí úřadů správních, druhá soudům. Tím odpadají obavy v tomto směru v dovolacím rekursu vyslovené.

Čís. 3553.

Určena-li výše měsíčního výživného pro nemanželské dítě rozsudkem a složil-li nemanželský otec dle napotomního smíru pro dítě o d b y t n ě, jest se nadále vyživovacích příspěvků domáhati cestou nespornou.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, R II 64/24.)

Žádosti nemanželského dítěte, by otec byl uznán povinným, platiti mu na výživném měsíčně 60 Kč, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by řízení doplnil a znovu rozhodl, mimo jiné z

d ů v o d ů :

Rozsudkem ze dne 26. ledna 1911 uznán byl stěžovatel otcem nemanželského dítěte a odsouzen ku placení výživného do 6tého roku dítěte po 10 K měsíčně, a pak až do schopnosti k samostatné výživě po 14 K měsíčně. Smírem ze dne 5. ledna 1912, uzavřeným u okresního soudu mezi nemanželským otcem se strany jedné a nemanželskou matkou a poručníkem dítěte se strany druhé, zavázal se nemanželský otec složit 300 K jako »p a u š á l n í s u m u a l i m e n t ů p r o b u d o u c n o s t« s výhradou zvýšení této částky pro případ podstatného zlepšení majetkových poměrů nemanželského otce. Za podklad tohoto smíru přijat byl tehdejší výdělek svobodného nemanželského otce po 16 K týdně. Smír ten byl usnesením poručenského soudu ze dne 28. ledna 1912 schválen, načež nemanželský otec 300 K dne 23. února 1912 do